

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
oraz OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
za 2013 rok.**

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
oraz OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE za 2013 rok

Celem Programu jest wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy. Adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Głuchołazy, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie, jej sprawców i świadków. W realizacji Programu uczestniczą specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie.

Realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc a co za tym idzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Zadanie to obejmuje posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, które w ramach swoich kompetencji i obowiązków zawodowych pomagały osobom doświadczającym przemocy oraz członkom ich rodzin.

Zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z procedurą „Niebieskie karty”:

- w związku z obowiązującą ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” na terenie Gminy Głuchołazy funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny.

- Powołanie Zespołu nastąpiło na podstawie:
 - Zarządzenia Nr 1032-PR.233/2013 Burmistrza Głuchołaz z dnia 1 lipca 2013r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego (powyższe zarządzenie uchyliło wcześniej podjęte zarządzenia);
- obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuchołazach;
- siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego mieści się w Ośrodku Pomocy Społecznej Al. Jana Pawła II 14, Głuchołazy. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w pomieszczeniach OPS przeznaczonych dla Głuchołaskiego Centrum Wolontariatu ul. Kościuszki 33 w Głuchołazach.
- Funkcję Przewodniczącej Zespołu od października 2013r. obejmuje Katarzyna Łojko. Podczas nieobecności w/w związanej z urlopem macierzyńskim przewodniczącą była Anna Iskra – Kierownik OPS. Zastępcą nadal jest przedstawiciel oświaty- Joanna Dudek.
- w skład Zespołu wchodził przedstawiciele:
 - jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
 - Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Policji,
 - oświaty,
 - ochrony zdrowia,
 - organizacji pozarządowych,
 - kuratorzy sądowi.
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie zobowiązani byli do realizacji procedury „Niebieska Karta”.
- procedura „Niebieskie Karty” realizowana była we współpracy wymienionych podmiotów w ramach tzw. grupy roboczej.
- wszczęcie procedury następowało przez wypełnienie formularza części „A” Niebieska Karta, który niezwłocznie (oryginał) , nie później niż w ciągu 7 dni

od daty wszczęcia procedury jest przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (liczono zgodnie z datą wpływu do ZI).

Kartę „B” procedury „Niebieska Karta”, zawierającą pouczenie o przysługujących prawach i informację o możliwościach uzyskania pomocy, którą wręczano osobie doznającej przemocy;

- Przewodnicząca Zespołu po otrzymaniu formularza „Niebieskie Karta” w terminie do 3 dni zwoływała spotkanie członków zespołu interdyscyplinarnego i członkowie decydowali o powołaniu (lub nie powołaniu) grupy roboczej celem udzielenia pomocy rodzinie. Łącznie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego było 70.
- do udziału w grupie roboczej zapraszani byli przedstawiciele wskazanych przez ustawodawcę instytucji oraz osoba doznająca przemocy celem rozeznania indywidualnej sytuacji rodziny, pod kątem przemocy w rodzinie oraz wypełnienia Karty „C” procedury „Niebieska Karta”. Do końca 2013r. powołano 52 grupy robocze (protokołów ze spotkań grup roboczych do końca roku wpłynęło 223) i do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 63 Niebieskie Karty
- osobę doznającą przemocy zapraszano na posiedzenie grupy roboczej. Biorąc jednak pod uwagę jej stan psychiczny i bezpieczeństwo zdecydowano w wielu przypadkach o rozmowie z jednym przedstawicielem wymienionych służb, którym najczęściej był pracownik socjalny. Nieobecność osoby doznającej przemocy nie wstrzymywało pracy grupy roboczej;
- w 32 przypadkach zakończono procedurę Niebieskiej Karty, w tym w 23 przypadkach z tytułu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy . W 9 przypadkach procedurę zakończono w związku z brakiem zasadności podejmowania działań, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- zakończenie procedury wymagało udokumentowania (w formie protokołu grupy roboczej podpisanego przez członków) oraz omawiane było na

posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego (z posiedzenia, którego sporządzano protokół).

a. zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Do zadań Zespołu należało integrowanie i koordynowanie działań instytucji zajmujących się przemocą poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie; realizacja zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

Zespół Interdyscyplinarny nie podejmował działań i nie inicjował interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, gdyż działaniami tymi zajmowali się członkowie grup roboczych, a podczas prac Zespołu nie zaszła konieczność ich realizacji.

Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na podstawie prowadzonej dokumentacji stwierdza się, iż w roku 2013 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 63 Niebieskich Kart (założono je dla 50 rodzin).

Niebieskie Karty zostały założone przez następujące instytucje:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - 15
- Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- 4
- Policję- 39
- oświatę- 1
- ochronę zdrowia- 4

Pracownicy socjalni na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odebrali 4 dzieci (z dwóch rodzin), które zostały umieszczone w rodzinie zastępczej w domu dziecka i u najbliższej rodziny.

b. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach tego zadania kontynuowano działalność Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy, gdzie prowadzono regularne poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i informacyjne. W 2013r. z bezpłatnych porad skorzystało 148 osób. Ponadto nadal działała grupa wsparcia dla osób doznających przemocy. Pracownicy socjalni każdorazowo udzielali informacji o prawach przysługujących ofiarom przemocy. Działali również interwencyjnie na zgłoszenia anonimowe, telefoniczne.

c. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

W ramach tego zadania współpracujemy z najbliższymi ośrodkami wsparcia ofiar przemocy, głównie z Opolem.

d. ochrona ofiar przemocy przed dalszym krzywdzeniem.

Zadanie to, to przede wszystkim zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem np. odseparowanie osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy, uniemożliwienie mu korzystania z wspólnie zajmowanego mieszkania, wprowadzenie zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej itp. Praca w grupach roboczych nastawiona była przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy. Pracownicy socjalni pomagali pisać m.in. pozwycy do Sądu, składali zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, jak również byli świadkami w sprawach sądowych.

e. szkolenie osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom , w których występuje przemoc.

Aby rodziny, w których występuje przemoc objąć profesjonalną i kompleksową pomocą niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Stąd konieczne były i nadal są specjalistyczne szkolenia. W 2013r. Członkowie Zespołu- pani Katarzyna Łojko oraz pani Marzena Wróbel uczestniczyły w dwudniowym szkoleniu pt. „Przyczyny zachowań agresywnych jako element diagnostyczny w planowaniu działań terapeutycznych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy oraz kompleksowe wsparcie dla osób doświadczających przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci”. Szkolenie realizowane było na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyli w 1-dniowym szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zwłaszcza w rodzinach alkoholowych. Pani Anna Iskra i Pani Joanna Dudek, członkowie zespołu interdyscyplinarnego, prowadziły zajęcia dla uczestniczek grupy wsparcia prowadzonej przy tutejszym Ośrodku. W szkoleniu zorganizowanym z inicjatywy służby zdrowia udział wzięły trzy osoby Ewa Kajak- pracownik socjalny, Marzena Wróbel – członek ZI, Joanna Dudek – przedstawiciel oświaty oraz dzielnicowa Judyta Pach. Szkolenie dotyczyło procedury niebieskiej karty oraz działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

f. pomoc dla sprawców przemocy.

W ramach tego zadania w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej udzielano specjalistycznej pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie. W 2013r. sprawcy przemocy mogli skorzystać z poradnictwa indywidualnego i grupowego. Zajęcia interwencyjno-edukacyjne prowadzone były przez dwie przeszkolone osoby w wymiarze po 9 godzin miesięcznie. Do końca grudnia 2013r, wysłano 63 wezwania. Uczestnictwo sprawców przemocy domowej w zajęciach było nieregularne. W wyrokach karnych nie ma zaleceń do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych. Osoby w pierwszych kontaktach deklarowały uczestnictwo lecz później na zajęcia nie przychodziły. Zaznaczyć należy, że osoby stosujące przemoc są coraz bardziej roszczeniowe, powołują się na sądy, adwokatów, próbują wykorzystywać własne stanowiska do uzyskania różnych informacji, uwielbiają czuć

się panami sytuacji. Dlatego tak ważna jest komplementarna diagnoza sytuacji do właściwie skonstruowanego planu pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc.

g. konferencja nt. zjawiska przemocy w rodzinie.

W 2013r. nie została zorganizowana konferencja ze względów organizacyjnych i finansowych.

Środki finansowe.

W 2013r. Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę 4.999,09 na wynagrodzenia tj. umowy zlecenia dla specjalistów prowadzących zajęcia w Klubie Integracji Społecznej oraz na obsługę organizacyjno - techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Ponadto działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie finansowane były z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach powyższych działań funkcjonował Punkt Konsultacyjny gdzie udzielana była bezpłatna pomoc psychologiczna, prawna, socjalna i informacyjna. Finansowano także zajęcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Z gminnego Programu wydano 26.068 na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podsumowanie

Systematyczna ewaluacja Gminnego programu stanowi podstawę do jego doskonalenia, a co za tym idzie wprowadzenia ewentualnych korekt, nowych rozwiązań wynikających z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących Program.

Od ponad trzech lat w naszej gminie budujemy system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na znowelizowanych ustawach, nowych rozporządzeniach i wytycznych. Cała praca zespołu interdyscyplinarnego odbywa się wysiłkiem wielu osób- wysiłkiem bezcennym bo bezpłatnym. Wszystko to w ramach obowiązków służbowych, często w czasie wolnym od pracy, bez wynagrodzenia finansowego.

Jako zespół borykamy się z wieloma problemami: organizacją pracy, obiegiem dokumentów, zabezpieczeniem danych osobowych, scalaniem zespołu, monitorowaniem pracy w grupach roboczych a co najważniejsze analizą indywidualnych przypadków przemocy. Osoby pracujące na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wiedzą iż wiele przypadków przemocy, zostaje umorzonych, dla eksmitowanych sprawców nie ma lokali socjalnych a pomoc psychologiczna dla ofiar jest niewystarczająca.

Pisząc o tym wszystkim zdajmy sobie sprawę, że jest jeszcze wiele do zrobienia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale pragniemy też podkreślić, że interdyscyplinarne podejście do zagadnienia przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest daleko skuteczniejszą metodą działania niż te stosowane uprzednio. Spora ilość instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej działa nie w pojedynkę, a w sposób skoordynowany, co z kolei znacząco wpływa na szybkość i skuteczność podejmowanych działań. Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet –szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i nie wykluczających się wzajemnie. W trakcie naszych spotkań mogliśmy zapoznać się z procedurami poszczególnych instytucji, które starają się maksymalnie wspierać rodziny w trudnych sytuacjach życiowych.

Osoby tworzące Zespół Interdyscyplinarny cały czas rozwijają się i zbierają cenne doświadczenie w swej pracy, które w przyszłości z całą pewnością pozwoli na coraz skuteczniejsze działania.

Sporządził: Anna Iskra, Katarzyna Łojko